

tenuit, possit tamen Regulares hoc privilegio extra validè ut; licet enim hoc privilegium sit datum Confessario, hac tamen vox *Confessarius*, non præcisè importat actualē exercitium audientia confessionis, sed officium, & approbationem pro eo acceptam.

Quem penitet vovisse, peccatne?

XLVI. *Dico:* Quem penitet voti cum intentione illud frangendi, peccat mortaliter, vel venialiter juxta quantitatem materiae voti, quia intentio illum judicat. Quem penitet, cum intentione tamē implendi si nullum justum penitendum causam habet, peccat venialiter; si habet, potes nullum esse peccatum. Quem penitet votorum essentialium suæ religionis, semper peccat saltem peccato veniali, quod sit de majoribus venialibus.

Ratio: Nulla datur causa, ob quam melius sit non emisisse illa vota.

Nol. posse in hoc casu tales accidere circumstan-
tias, que faciunt mortale; ut si ex contemptu, in-
obedientia, nimis acedia peniteat.

QUÆRER. IX. Quid Papa potest circa vota solemnia?

XLVII. Resp. cum S. Thom. hic q. 88. art. II. in corp. Papa potest quidem ex rationabili causa dispensare in voto solemnizante per susceptionem Ordinis sa-cri, non tamen potest in illo casu, etiam communis utilitas, & necessitas alicuius Regni dispensare in voto solemnizante per professionem Religionis. Hujus 2. partis oppositum S. D. aliquando docuit in 4. dist. 38. q. 1. art. 4. q. 1. ad 3. antequam Summam Theologicam composuit, in qua clare docet, non posse dispen-sari licet à multis rationib[us] & quibusdam Tho-mistis expicitur, non posse dispensare cum Monacho manente Monach, ut uxorem ducat; posse autem facere ex Monacho non Monachum. Au-diantur verba S. Tb. cit. art. 11.

In Sed contra adducit Decretalem Innocentii in cap. *Cum ad monasterium dicentes:* „Abdicatio pro-prietas, sicut etiam custodia castitatis, adeo an-nexa est Regule monachal, ut contra eam eam nec Summus Pontifex possit indulgere.“

In C. art. ait sic: „Sicut habetis Levit. ult. quod semel sanctificatum est Dominus, non potest in alios usus commutari; non potest facere aliquis Ecclesie“ Praefatus, ut id, quod est sanctificatum, sanctifica-tionem amittat, etiam in rebus inanimatis, puta, quod certus consecratus desinat esse consecratus, si maneat integer. Unde multo minus potest facere hoc aliquis Praefatus, ut homo Deo consecratus, quam diu vivit, consecratus esse desinat. Solemnitas au-tem voti consistit in quadam consecratione, seu benedictione. Et post pauca: Papa non potest face-re, quod ille est, quod est Religiosus, non minùs ac fiunt ali Religiosus esse desinat: licet quidam Ju-rista ignoranter contrarium dicant.“ Ecce, quam clare dicat S. Thom. quod Papa non possit ex Monacho facere non Monachum. Quod autem non possit facere, ut manens Monachus nubat, patet, quia subdit:

„Est ergo considerandum, utrum continentia sit essentialet annixa ei, ad quod votum solemnizan-
tur; si non est, potest manere solemnitas conse-
cracionis sine debito continentia. Non est autem
essentialet annexus debitus continentia Ordini
sacro: sed ex statuto Ecclesie: est autem essentiale
statuti Religionis.“ Ex quo patet *Ratio*, cur Papa possit dispensare in voto continentia Ordinis sacri.

In R. ad 1. dicit: „Periculis rerum humanarum obviandum est per res humanas, non autem per hoc, quod res divinae convertantur in usum humanum. Professi autem Religionis mortui sunt mundo, & vivunt Deo. Unde non sunt revocandi ad vitam humanam occasione cuiuscumque eventus.“ Unde bono communis periclitanti succurrendum est per alia media leita, & proportionata, ut per orationes, exhortationes, consultationes, &c.

In R. ad 4. inquit: „Religious, qui fit Episco-pus, sicut non absolvitur à votu continentia, ita

, nec à voto paupertatis, quia nihil debet habere, tamquam proprium, sed sicut dispensator communium bonorum Ecclesie. Similiter non absolvitur à votu obedientie, sed per accidentem obediens non tenetur, quia Superiorum non habet.

Ex dictis sequatur, quod, quamvis solemnitez votivis posset voto adjictere hanc conditionem, nisi Papa dispensaverit, de facto tamen in ea non sustinet ligatur, immo potius oppositum, quia promittit castitatem, usque ad mortem. Aliud est de voto simplici, in quo diximus Papam posse dispensare, impropter saltem: nam in eo tantum est promissio sine tradi-tione; in voto autem solemnis est absoluta, & totalis traditio, & acceptatio, quia de causa hoc dirimi Matrimonium, non ex statuto Ecclesie, sed iure naturae, & divino absoluto, ut probatur infra Tract. ult. Exam. 6. q. 2. n. 66. 67. & 68. in quo Papa dis-pensare nequit.

Ex quo patet *Ratio* fundamentalis nostra senten-tia.

Nol. In voto solemnis duplicum esse solemnitas: *Una* est accidentalis & cæterialis, consistens in illo rite, modo, ac benedictione, cum quibus ex-territis fit, & haec ex sola constitutione Ecclesie est inventa, esque conditio sine qua non, ut teneat: *altera*, que est essentialis, consistens in totali, & abso-luta Religiosi traditione, in manu Superioris, loco Dei acceptantis, facta ad servanda eis ea quæ promittun-tur. Et haec obligat absolute iure divino; & a Papa est indispensabilis.

Quoniam ergo salvabis quorundam Pontificum dispensationem cum quibusdam Monachis factam, in specie cum Casimiro hujus nominis primo rege Poloniae, in Monasterio Cluniacensi profeso, Diacono. Quam ob causam omnes Poloni à Sede Apost. fuerunt obligati, prout etiam acceptarunt, portare quorundam instar Monachorum in capillis coronam, infra auriculas non descendenter; Item ut in festivitatibus, dum fuit sacra, omnis æquites portent candidam fasciam in collo suspensam in modum Stolæ, qui utinam Diaconi.

Dico: Fuisse secutos sententiam ob multorum DD. auctoritatem eis visam probabilem, vel etiam probabilitatem. De quo vide in *Tract. 2. de Consciencia*, ubi id explicatur q. 3. ante R. 1. Ex quibus dis-pensationibus saltem hoc eruitur, quod illi Pontifices senserint, quod non possint facere ex Monacho non Monachum, quia quorundam dispensationes fuerunt ita limitata, ut dispensari postea debuerint redire ad monasterium, & tamen nullibi legitur, quod de no-vo fecerint professionem præmisso novo anno probatio-nem, quod tamen fuisse necessarium. Immò inter-dum fuerunt tantum declarationes nullitatis Professio-nis, utpote ex gravi meo facta, &c.

XLVIII. Oppon. 1. Bullæ Greg. XIII. *Quanto fructuoso.* Et, *Ascendente Domino*: declarat, Jesuitarum per sua vota simplicia ante Professionem facta fieri verè ac propriè Religiosos, non minùs ac fiunt ali Religiosi per sua vota: *Sed* hoc non obstante Papa potest dispensare in votis simplicibus Jesuitarum. Ergo etiam in solemnibus, &c.

2. Calix consecratus manens consecratus potest ex dispensatione ratione necessitatis adhuc ad usum profanum. Ergo & Religiosus ad usum Matrimonii.

3. Accidente commune, seu quinti Prædictabilis

potest realiter tolli à subiecto: *Sed* Monachus res-pecu hominis est tale accidens. Ergo.

Ad 1. dist. maj. Fiunt verè Religiosi, conditio-nati tamen, id est, obligantes se quādū manent in Societate, seu si non dimittantur, conc. maj. Ab-solute tales, seu cum perfecta, & absolute traditione & acceptatione, nego maj. & concorsa min. neg. con. Unde Vazquez statuit hanc differentiam, quod nimirum traditio in votis simplicibus Jesuitarum sit tem-poranea, & ad nutum Propositus Generalis iuxta tansus in Constitutionibus Societatis expressa, quia obligant se per ea Societati, sed non è contra: in solemnibus

verò est perpetua ex natura sua. An vota S. J. diri-mant Matrimon. contractum, vel contrahendum, vi-de infra *Tract. ult. Exam. 4. q. 3. n. 29.* Et Exam. 5. q. 2. n. 54. & 55.

At 2. *Nigatur cons. Disparitas est:* Quia Religiosus totaliter tradit seipsum secundum quaecumque rationem ex ejus libertate pendente, nec ullam conditionem etiam implicitè apponit, ut ante dictum est; calix vero consecratus est res inanimata, & in consecratio-ne mere passibile habet, adeoque magis de-pendet ex voluntate supremi consecratus, qui in ter-ris est Papa Christi Vicarius. Accedit, quod sit con-securum quasi simplex, non solemnis.

Ad 3. dist. maj. Potest tolli semper per quaecumque nego; nam etiam albido in nive est accidens commune, & tamen non potest per quaecumque tolli, tamen maneat nix. Potest tolli per eum, qui habet potestatem, quo respectu voti solemnis monachalis est in Deo solo, come, min. & concessa min. dist. similiter cons.

Not. quod vatum simplex, & solemnis, in quantum substantia eidem rationi formalis Religionis, sunt quidem ejusdem speciei; differunt tamen specie saltē materiali quod actus imperatos (qui sunt sola pro-missio in simplici, absolute traditio, & acceptatio in solemnis) ex quibus habent, vel non habent indis-pensabilitatem. Vide *Tract. ult. Exam. 6. q. 2. num. 66. & seqq.*

CASUS QUARTUS.

Martinus suscepto à tribus diebus religionis habi-tu in gravissimum infirmitatem incidit. Et cum esset iam morti proximus, data illi de medicorum con-silio extrema unctione, pro consolatione animæ sua facit solemnem professionem. Sed inde ad dies aliquot ad sanitatem reversus, ut melius convalesceret in patriam, longe à Conventu distante, mis-sus fuit in domum Matris, ubi nullum erat proprie Ordinis Monasterium. Finito anno regreverit ad suum Conventum, fitque illi scrupulus tam de profes-sione, non ratificatae in sanitate, quam quod infir-mus extra Monasterium nec auctoritates Ordinis ex-pertus sit, nec religio ipsum.

Queritur, quid cum illo agendum quoad profes-sionem, & quod Novitatus annum?

Duo hoc in eas queruntur. *Primum est,* An illa profes-sio in articulo mortis facta fuerit valida?

Secundum, An probationis annum firmo, in lecto semper jacenti extra religionem, de licencia Su-periorum, absque illa probatione completere sufficiat?

Quoad primum attinet, constitutionem quādam edidit Pius V. que incipit: *Summi Sacerdotis cura, Sub dat. Romæ die 23. Aug. M. D. LXX. Pontifici, sui anno quinto, ad instantiam Monialium Ordinis Sancti Domini, in qua concessit illis, ut quando, & quōdies aliqua Novitia de alicuius Medicis consilio ab hoc seculo transiusta conspicitur, possit professionem pro animæ sua consolatiōne, ante annum probationis emittere, dummodo tamen in legitima aetate constituta sit: ut sic decedens independentia, & alias gra-tias, que aliae verè professæ mortientes consequentur, assequi possit: elagriturque illi sic professæ plenaria peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem in forma Jubilæi. Ex qua constitutione, licet monialibus sit speciatim concessa, quia mendicantes in eodem privilegio communicant, videatur aperè colligi, posse Novitios habentes legitimam aetatem in articulo mortis constitutis professionem facere, etiam non finito anno probationis.*

Sed tota difficultas consistit in hoc, *An hoc profes-sio sic emissa, si iste Novitus non moratur, sit vera, officia, & sufficiens, vel debet aduc annum probationis perficere, & novam professionem in sanitatis fucero?*

Et quod illa sufficiat, facit primus. Quia ibi con-

curret utriusque partis verus, & expressus consensus, tam ex parte Superioris, & Conventus acceptantis; quam ex parte Novitiorum proficiens: & in anno probatio-nis, qui est solum de jure positivo, extat Papa dispensatio ob justam causam facta, que per sanitatem postea recuperata non videtur revocari.

Secundū. Quia illa professio in tali mortis articulo facta, si non esset vera professio, nequaquam conce-deret Summus Pontifex huic indulgentiam, & alias gratias, quas Moniales verae professæ decedentes con-sequentur, ubi notandum est verbum illud: *vere pro-fessa.* Si ergo ista assequitur indulgentias, quas vere professæ habent, quando moriuntur, sequitur, quod non debet haberi talis professio pro non vera, & facta, si supervixerit.

Tertius. Quia si Novitius sic professus convalescat, & ad sanitatem revertatur, non facta alia profes-sione, sequitur, quod possit tamquam secularis vi-vere, & nullo gaudere privilegio religiosi; immo si uxori ducetur, Matrimonium esset validum, si sua professio non fuit vera, nec solemnis, nec vali-dus, non obstantibus.

Diendum est, tam in articulo mortis profes-sionem, & ad sanitatem redactam, debere novam profes-sionem emovere, finito anno Novitatus integrō, nec sufficere istam factam in articulo mortis ut vere, & solemniter professus dicatur.

Probatur primò. Quia illa Pii V. constitutio, & concessio solum fuit ad effectum consolandi Novitios in illo statu mortis, & sic ad effectum dumtaxat spiritualem, lucrandam gratias, & indulgentias, si mori-stant ut patet ex verbis dictis concessionis. Ibi carent merito coeli, qui dicitur Ordinis professio, &c. Et ibi: *Pro consolazione animæ sue, &c.* Et infra: *Ple-nariam indulgentiam, & remissionem in forma Jubilæi, &c.* Ex quibus satis constat, illam concessionem ha-bere solum locum in foro conscientie: & ad utili-tatem tantum animæ, & non in foro exteriori, nec ad alios effectus.

Secundū. Quia ex tali professione, si Novitius è vita decedat, non potest monasterium succedere in prajudicium venientium ab intestato: cum numquam intendat summus Pontifex derogare iuri quæsiro ter-tii, nisi id exprimat, quæ expressio hic non habetur, & tamen, si facta esset, post annum integrum probationis, succederet monasterium in bonis de-functi.

Tertio. Quia Novitius etiam de consilio Superi-oris, & Conventus non potest renuntiare anno integro probationis, cum talis renuntiatio sit in prajudicium publicum, quatenus Concilium Tridentinum prohibuit professores religiosorum ante integrum probationis annum fieri ut obviaret damno, & dedecori, quod eisdem Religionibus contingere solebat, eo quod intra unam, vel alteram hebdomadam professores fieri con-sueverint, ut ad dignitates, & beneficia promove-rentur, & nemo potest iuri publico renuntiari, cap. *Diligenti, de Foro compet.*

Quarto. Quia etiam novitius conceditur, quod absolu-possit a censura reservatis, & tamen si à religione ante professionem retrocedant, in dictis cen-sibus relabuntur, ut constat ex privilegio Clementis IV, sicut etiam, si intra annum Novitatus in aliquo excesserint, pro cujus absolutione, si in seculo deli-quissent, ad Sedium Apostolicam, vel alio, merito essent destinandi, si per privilegia religiosum absolu-viunt, & non emissa professione, sic absolu-ti ex-istunt, tenentur se p[ro]esentare, qui eos de jure in seculo absolvere poterant, ut dicitur in l. *Eos, de Sent. Excom. in 6.* Et ratio est: Quia illa absolute-nes, & dispensationes conceduntur Novitibus, ut sunt in via ad religionem: & id est, si non proficiunt, & è religione excenti, reincidunt ipso facto: ut habeat in compendio privileg. verbo Novitius. Ita à simili vi-detur dicendum in hoc casu, in quo propter mortis periculum conceditur Novitio, ad consolationem suam

Tract. X. Exam. III.

spiritualem, & ad lucrandas indulgentias, ut ante completionum probationis annum profiteri possit; quod si convaluerit, & Novitiatum deserat, nec professor nem de novo emitat, illa præterita nullum in foro exteriori sortietur effectum.

Confirmatur ex verbis Concil. Trid. sess. 25. c. 15. ubi dicitur, quod professio facta ante integrum annum probationis sit nulla, nullamque inducat obligationem ad alios regulae, vel Ordinis Observantiam, aut alias quoscumque effectus; nec in isto decreto Pius V. dispensavit, nisi quantum ad hoc, ut Novitium in extremis laborans profiteri possit ad lucrandas indulgentias, & peccatorum remissiones. Ex quo sequitur manere dictum decretum Concilii quoad art. 8.

Resp. secundum. Non posse dici annum esse discreturn, vel discontignum, si vivitur semper sub obediencia Superioris, & in religiosis habitu, quem iste numquam deseruit, ut declarant communiter Doctores in dicti cap. Ad Apostol.

Dicendum tamen, quod ad scrupulos omnes tollendos, & ne iste postea reclamaret, optimum esset, ut iste Novitius jam convalescens, & sanus effectus, degeret per certum tempus superioribus bene vistum in Novitiatu, & austerioribus religiosis experientur, quae agrotus experiri non potuit, quia videtur justa causa ad dilatandum per aliquot dies professoriam temporis; si tamen, absque tali experimento professio facta, valida erit.

C A S U S Q U I N T U S.

Ceterum Mendicantium religio statuum habet a P. Generali factum, ne descendentes ex genere Hebraeorum recipiantur, & si recepti fuerit, irritam esse receptionem: Superiores vero contra facientes, ipso facto declarat suspensus ab omnibus gradibus, officiis, & dignitatibus, & ad eadem perpetuo inhabiles, Novitumque sic receptum, etiam professione emissa ab Ordine esse expellendum, & in merito salutari obedientia, ac sub rebellionis pena quibuscumque Provincia Patribus injungit, nec per se, aut alios sub quovis praetextu dispensationem super hoc petat.

Queritur: An hujusmodi statutum sit licitum, & observandum, incurriturque dicta pena, si descendentes ex Hebreis quis Superior suscepit, vel etiam professionem non ejecit?

Quod primum membrum videtur aliquibus sententiis negatis satis probabilis propter sequentia.

Primum. Quia iure communis Canonico omnes non habentes impedimentum canonicum sunt regulariter apti ad profidem religionem approbatum; & descendere ex Hebreis non est impedimentum canonicum, immo neque ab hereticis descendentes prohibetur ab ingressu Religionis, nisi solili, qui per constitutionem Papae excluduntur, & inhabiles sunt, c. 2. & cap. Statutum, de Hereticis, l. 6. Jam autem nullus inferior potest contra ius commune statuere, & ita hoc statutum, cum sit factum contra ius commune, non erit licitum, neque observandum.

Secundo. Quia dispositio circa ea, quæ ad essentiam votorum sollemnium religionis spectant; non nisi ad summum Pontificem spectat, arg. c. Cum ad monasterium, & fin. de Statu Monach. Et ideo potest faciendi hunc, vel illum ineptum ad faciendam professionem in Religione approbat non est in alio, quam in Papa: quare statutum à Generali, sive à Capitulo factum, quæ hujus, vel illius professio solemnis annullatur, erit nullum, sicut fore, si Episcopus, vel provinciale. Concilium absque auctoritate Papæ statuerit, ut certi generis personæ essent inhabiles ad Matrimonium & inter eos Matrimonium non valeret, si communi jure Canonico erant habiles, & valebant.

Confirmatur: Quia si isti novitias maneret sic agrotus in monasterium sub obediencia Superioris, nullus negabit potuisse in fine anni professionem emittere, scilicet in probatis religionibus accedit.

Tum. Quia multo majus est sollemani professionem facere, quam integrum novitiatum annum peragere, sed professio facta expresso sollim voto sollemani obediencia est valida, nec requiritur expressio aliorum votorum, scilicet castitatis, & paupertatis, quia in illo voto obediencia secundum regulam, & constitutions virtualiter illa includuntur, ergo a simili ad-

secundum.

Confirmatur id ipsum auctoritate Papæ Alexandri III. qui in cap. Eam te, de Rer. præcepit, ut quidam, qui de gente Iudeorum originem duxit, & divina gratia fidem suscepit, in Canonicum Ecclesie

III De Voto. BART

sie recipetur cum præbenda sibi collata, & quia huic mandato non obediverunt Decanii, & Canonicis, reprehendit eos Papa; & inquit in fine dicti capituli: Pro eo vero, quod Iudeus existet, ipsum designari non debet. Et ut glori, & Doctores ibi notant, commendari potius debet, & humaniter recipi, quam à Canonici expelli, quoniam de Iudeis conversis Ecclesia fundata fuit. 21. distinct. cap. In nov., & 22. q. 4. cap. Recurrat. Sed

Absolutè dicendum est, tale statutum, si hoc justa ex causa statuar, & non in odium præfatae nationis, sed ad quietem, & bonum eisdem religionis, esse licitum, justum, & omnino observandum.

Primum. Quia ad valorem professionis requiruntur consensus tam profidentis, quam religionis professionem acceptantis; est enim obligatio reciproca, quæ profites obligari Religioni ad præstanda ea, quæ promittit secundum regulam, & constitutions: & religio similiter obligatur ad præstanda ea, quæ suis religiosis debet, ut omnes Doctores tradunt in c. Correlatum, de Regulari. Et cum hujusmodi consensus debat esse ex utraque parte liber, scilicet in potestate profidentis est velle, & nolle profiteri; ita in potestate religionis est, non aille velut professionem acceptare: ac proinde potest statuto decernere, ne hujus, aut illius generis professio acceptetur, & quod talis acceptatio, si sit, sit omnino irrita, ac proinde professio ex defectu acceptationis erit nulla.

Secundum. Quia receptione ad habitum, & professionem accipit virtutem suam à superioritate, ita quod non possit esse valida, nisi fiat auctoritate Superioris potest incorporare profidentem religioni, ut dicit Innocentius in cap. Correlatum, de Regulari. Cum ergo receptione hujus, vel illius familiæ, & incorporatio per professionem pendeat à potestate Generalis; cui alii potestates in religione sunt subalternae, & subiectae, & haec receptione, & incorporatione sit postea in suo libero arbitrio, & quæ non debetur ex iustitia, sed ex charitate, & gratia, idcirco potest justa persuadente ratione decernere, & statuere, quæ non recipiuntur, nec religioni incorporentur tales, vel tales. Et quod receptione, & incorporatione sit nulla, ut quæ est facta absque illius consensu, & potestate, neque in hoc intendit inhabilitatem, seu incapacitatem aliquam ponere in personis directè, sed tantum consulere paci, & tranquillitati sue religionis, & uitio jure suo, & auctoritate sua, quæ quad hoc est libera, & nulli inferiori obligata.

Tertio. Quia ut probat Cajet. in Opus. tom. 2. quer. 6. Actus recipiendi, & incorporandi in religione, ut a Prelatis religionem egreditur, & ut terminatur ad aliquem indeterminatum, licet habeat rationem debiti, quoniam religiones institute sunt, ut in illis recipiuntur religiosi, non solidi presentes, sed etiam futuri, ut tamen terminatur ad hanc, vel illam conditionem personam, vel hanc, aut illam personam, & familiam, caret debiti ratione, nisi necessitas aliqua per accidens rationem debiti inducat. Cum igitur haec receptione, & incorporatione sit ex parte religionis recipiendi, & incorporandi libera, & gratuita, potest, ex iusta causa religio expellere hoc genus hominum, & admittere illud, nolle recipere eos, qui sunt ex una patria, & recipere ex alia, quia nemini in hoc facit injuriam, sed facit id, quod vult de suo, iusta illud Matth. 20. Nonne licet mihi de meo facere, quod volo.

Quarto. Ad Prelatum, & Provinciam spectat prospicere magis boni communis sue religionis, quam particulari hujus, aut illius personæ, sed in regno aliquo constat experientia, hos descendentes ex Hebreis, quorum parentes metu, vel vi coacti, Baptismum suscepserunt, fidem Christi deserere, & ad Judaism redire; quem ita in corde habent impressum, ut pauci repenter hujus generis, qui non judarent, etiam sint fiant religiosi, & in justissimo sancte inquisitionis officio cognitum fuit, aliquos à multis annis professos fuisse de Judaismo, cui semper adhaeserunt,

Tract. IX. Examen III.

missionem, poterunt recipi, & valida erit professio; quod est argumentum, eos per tale statutum non fieri simpliciter, & absolute in se ipsis inhabiles, sed secundum quid, & indirecte, quatenus religio negat illisuum consensum, nolendo eos recipere, neque ad professionem admittere.

Ex his aperie colligitur, opinionem negativam, non esse huic nostra contrarium, unde primum & secundum in contrarium adductum agit de statuto recipientes descendentes ab Hebreis, tamquam ineptos, & inhabiles per se directe ad religionem, quod statutum non valeret, nisi Sedis Apostolice auctoritate fieret aut confirmaretur. Nos autem loquimur de statuto excludente eos, quia religio non vult illi consensum praestare, ut religiosi fiant, oī multas, & graves causas, qua in aliquo regno ad hoc urgent ob quas nec etiam in confraternitatibus admittuntur, quas seculares habent, neque ad honores, & dignitatis officia, paucis admodum receptis, eligi solet: neque per hanc solemnissimam professionem substantia, & essentia alteratur, aut mutatur, sed tantum consensus religiosus, qui liber est, & quem non cogitare praestare huic vel illi, sed cui magis sibi placuerit, & utiliter eidem fuerit, statutum, ne debet his, qui ex tali sanguinis proveniunt.

Ad rectum in c. *Eam te, de Rescriptis.* Resp. ex verbis ejusdem textus constare manifeste, nihil obstatre nostrae opinioni, quia illud decretum factum à Capitulo, ne adsciberetur inter Canonicos ille de Hebreorum sanguine, factum fuit non alia ex causa, quam ex malevolentia, & odio Hebraicorum nationis, ex qua propter eum decederunt fieri quipiam in illa Ecclesia Canonicum, & hoc patet ex illis verbis: *Pro eo vero quod Iudeus extirrit, ipsum dedigari non debet.* Nos loquimur his de statuto non ex odio, sed ex justa causa, & quo procuratur bonum, & honor religiosus, licet per accidens redundet in vilipendium, & decedus illius nationis.

Sed quiescit ei: Quod, si aliquis volens ingredi, deferat instrumentum iuridicæ factum, quo probetur ipsum non descendere ex Hebraicorum genere, sed esse ex antiquis Christianis, & post professionem solemniter emissam, indè, ad aliquot annos constet manifestè instrumentum fuisse falsum, & ipsum verè descendere ex Hebreis, eritne à religione expellendus, vel a poterit in illa professione bona fide facta perseverare?

Resp. Hunc talem non esse verum professum, nec posse in illa religione perseverare, sed ubi primum constituerit ipsam venire ex Hebreis, esse vel ejcendum, vel petendam legitimam prefati statuti dispensationem, & ea habita, debet de novo profiteri cum illa prior professio nulla fuerit.

*Probatur ex eo, quia Praelatus, & Conventus non prestat, nec praestare potuit, consensus legitimum, nisi supposito, quod talis profectus non descendebat ex Hebreis, & ita professio illa facta fuit sub consensu conditionali, si non descendebat ex Hebreis; ac propterea stante conditione falsa: illa professionis acceptatio fuit nulla: quia dispositio conditionalis conditione non existente, nihil operatur, ut dicit textus in c. Si pro te, de Rescript. lib. 6. & c. *Presterea 2. de Appellat.**

Quod verè stante nullitate professionis debet repelliri constat ex eo, quia jam non licet illi agere actus professorum, nec impensis Monasterii se alere, & comedendo, bibendo, & vestiendo Conventum gravare ac proximè debet ei. Praelatus concedere patentes litteras, que fidem facient sue dimissionis, & expulsoris, ut possit in scelto vivere, tamquam non professus, neque religiosi obligatus, maximè si tale decreta fuit illi notificata aliquo modo.

Neque obstat dicere: Quod cum post dictam expressam professionem perseveraverit per multos annos in religione, exercendo professorum actus in habitu, qui soli professio verè convenit, immò sacros Ordines omnes consensu Praelati, & ad titulum ejusdem religio-

nis suscepit, quod tacite saltem erit professus.
Resp. Quod cum omnia hac egere, durante praedita conditione, & ignorantia, quam Praelati, & Conventus habeant, illum esse ex Hebreorum sanguine: quod si scirent, nequaquam ad tales actus illum admitteret: ideo tales actus nequaquam inducent professionem tacitam; quia sicut defectus consensus in eo, qui potest incorporari religioni, annulat professionem tacitam. Arg. I. i. §. fin. *Juncti, l. Habeo, ff. de Paliis.* Et professio, quæ à principio fuit nulla, non ratificatur per consensum Praelati, & Conventus, nisi de novo approbent illum, scientes non valuisse, & de non validâ facient validam: ut probat *Cajet.* 2. 2. q. 189.

Nec etiam obstat, quod huic, quando solemnem professionem emitit, nulla facta sit per Praelatum expressa protestatio, quod eam admittit, & in sua incorporatione consentit, sub conditione, si non descendat ex Hebreis.

Resp. Non requiri hanc protestationem expressam, sed sufficie tacitam, qualis est illa, qua in suspecte habitus praescipitur cubiliter, ut deferat instrumentum publicum, & autenticum, quo probetur ipsum nullo modo descendere ex Hebreis: in eo enim, quod religio habet statutum, ne isti tales recipiantur, & Praelatus declarat volenti ingredi religionem, necessarium esse, ut probet se non venire ex tali sanguine, insinuator, & protestatur tacite ea condito de non consensu Praelati, & Conventus, nec non de militante, tamen receptionis ad habitum, quām professionis, si aliquando considerit contrarium ejus, quod religiosus statu proficit; ne scilicet Praelatus, & Conventus praestat consensus hinc descendenterum ex Hebreis. Unde sicut consentiant sub dicta conditione, quando in greedi, ita sub eadem consentiunt, quantum proficit: & defectus in consensu, qui efficit receptionem, & novitatem esse illegitimum, & nullum, facit etiam professionem, & incorporationem esse invalidam, & irratiam; cum ad valorum professionis requiratur necessarij legitimus, & integrer antus probationi, sive novitatis, prout definitur in *Council. Trid. sess. 25. cap. 15. de Regulari.*

Unum tamen hic consulendum: Quid est iste à multis annis jam professus, quodcumque considererit ex Hebreis descendere, possit ex rigore juris stante prefato statuto à religione expelli: ex charitate tamen, quia salus, & honor iustus est procurandus, si constare etiam nullum ob id religionis detrimentum inferri, petenda esset à Summo Pontifice dispensatio, vel ab eo, qui in prefato statuto disparsare potest, ut hoc non obstante novitius annuum de novo compleat, & eo finito professionem validè emitat, immò sua Beatiatur facili cum ipso ad petitionem religionis dispensabit, ut absque nova probationi in novitatu, ad professionem statutum admittatur.

Per hoc satisfecit secundo quæsito. *An peccent mortaliter, & incurvani in panas poritas in prefato statuto illi, qui contra faciunt?*

Resp. affirmatisse. Tum quia ejus observantia praescipitur in meritum obedientie, & sub pena rebelliæ, que sunt verba obligantia ad culpam mortalem, ut omnes Doctores fatentur. Tum, quia suspensio perpetua, & inhabilitas ad omnia officia, & dignitates, est pena gravissima, quæ non nisi ob peccatum mortiferum imponi convevit.

Addi, quod cum penæ ista sine imposita per Generalem alij Ordinis, cui ali Praelati subordinantur, & subiectiuntur, & transgressio dicti statuti redundet in grave damnum religionis, ut supra probatum est; nec praelati per ignorantium possint se excusare, cum fuerit sufficienter promulgatum, & tenetur illud scire maximè, quia in recepta consuetudine a multis annis est, ut antequam aliquis ad habitum recipiat, diligens fiat inquisitio in illa religione, utrum ab Hebreis descendat, ideo transgressio est mortifera; ut subiecta penæ statuti dicti, neque excusabilis est ignorantia. Tale autem decretum, sta-

De Voto.

statutum renovatum fuit à B. P. Benedicto XIII. pro toto Prædicatorum Ordine, ne ullus præsumat, aut audeat descendenter ex stirpe Hebræica admittere.

CASUS SEXTUS.

Quidam Regularis pro negotiis sua Provinciæ in vinciam suam inquietam esse, & pro bono pacis, & honoris desiderare ut descendentes ex genere Hebreorum, neque ad habitum, neque ad Professionem admittantur, id autem absque recommendatione, & mandato Provinciæ ad Summo Pontifice impetravit, & decretum ea de re factum à P. Generali suo, & per Sedem Apostolicam confirmavit.

Queritur, An talis confirmation sine speciali mandato Provincia valeat?

Partem negativam apparentem facit: Tum quod nemò ut plurimum agit pro alio sine mandato ejus legitime: *toto titulo, ff. & Cod. de Procuratoris. Tum quod in cap. Nonnulli, §. Sunt, & ali, &c. Es parte De cani, de Scriptis, habetur, quod scriptum impetratum pro alio sine ipsius mandato, non valet, aut saltem non est invalidabile per exceptionem. Tum quia doctrina est singularis Panormitanis in c. *Immorti, de Elezione, & in c. Substituta, de Restit. in integrum.* Neminem posse pro alio impetrare dispensationem, sine speciali ejus mandato.*

Contra tamen sententia tenenda est. Primo, quia beneficiorū impetratio potest pro aliquo fieri absque ejus mandato, ut expresse dicitur in cap. *Ex ore, de His que sunt à majori parte Capitoli, & affirmat ibi Panormitanus communiter receptus, & duas glosses singulares in cap. Ad aures, & cap. Nonnulli, §. Sunt, & ali, de Scriptis, quod ipsum esse est affirmandum de impetratore privilegiorum, & immunitum.*

Secundum. Quia hinc confirmationem talis decreti, cum sit ad honorem Provinciæ, & ad utilitatem ejus, ad vitandum infamias, & perturbationes, que ex prescriptione horum generis Hebreorum oriri consueverunt, non indigebat speciali Provinciæ mandato. Arg. 1. & 2. leg. *Cum mandatum, & leg. Mandatum, ff. Mandati.*

Tertius. Quia cum iste in curia ageret negotia Provinciæ, scirete decretum illud fuisse ab ea impetratum, non indigebat aliquo mandato speciali ad illud per Sedem Apostolicam confirmandum, & quotidie in Curia fieri impetrations pro absentibus sine eorum mandatis, & esse validas nec judicari subreptitias patet.

Neque obstant in oppositum adducta, Quia conceditur non admitti aliquem ad legitimandum pro alio absque ejus mandato, maxime quando sunt expensæ solvendæ, nec illi textus intelliguntur de impetratio eorum, que sunt in gratiam, reformationem, & utilitatem tertii, ut in proposito, & ille *textus cum §. Sunt, & ali* facit nostra opinioni, quatenus prohibendo, ne quis pro alio rescripta ad lites impetrat, facetur quod extra illum casum, & in rebus alius potest impetrare absque mandato fieri, & §. illum non procedere in Curia, ac proinde sententia nostra est omnino tenenda, & amplectenda.

Vide sequentem Constitutionem, qua prescribitur ordo super nullitate professionis habendum.

CONSTITUTIO

SS. D. N. BENEDICTI PAPÆ XIV.

Qua certus ordo prescribitur, pro causis super nullitate Professionis Regularis mature discutiendis, & validè definiendis.

BENEDICTUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proximum. Si datam hominibus fidem frangere, conventionesque eas, que ab humanis legibus robur accipiunt, abrumpere, ac violare non licet; multo magis necesse est oblitum Deo mensis propositum immutabiliter servare. Nosque presertim, utpote sacram Legum custodes à Deo constitutos, oportet earum pactionum, que Divino, & Ecclesiastico iure indissolubiles sunt, perpetuam firmatatem, & observantiam affiri. Eam ob rem jam usque ab anno Incarnationis Domincæ 1741. Pontificatus Nostri anno primo, Apostolica Litera dedimus, incipiente: *Dei misericordie*, in Bullario Nostro deinde edita, Tom. 1. num. 33. quibus certum prescripsimus ordinem, in Tribunalis Ec-

scripta in causis matrimonialibus.

Ecclesiastica servandum, cum in ipsis discuti, & definiri deberent causæ, in quibus de nullitate alicuius matrimonii contracti ageretur; non eo quidem consilio, ut si quid forte matrimonium cum impedimento aliquo dirimente initum fuisset, de illius nullitate judicium postulari, aut fieri prohiberemus; sed, ut in hoc gravissimo iudicii genere, in quo de sacro Connubiorum federe agitur, pleniori veritatis elucidatione consuleremus, utque judices non sine certissima cognitione omnium que ad rem maximè conducent, hujusmodi vinculum ex tot rationibus insoluble sententis suis, tamquam irritum ab initio, dissoluerent. Cujusquidem Constitutionis utilitas, Deo favente, ad hunc diem aperte comprobatur; cum ex eo tempore, neque tot cause super praetensa matrimoniorum nullitate in Tribunalibus penitentia, nec tam frequenter, antea, Nobis exhibeantur preces pro obtinendis dispensationibus super matrimonio rato, & non consummato, dum scilicet ante oculos propria sunt difficultates paulo quidem majores, sed omnino justæ, quæ, ex novo ordine à Nobis statuto, cilibet superanda se offert, antequam optatum finem sequatur.

Quemadmodum itaque pro matrimonio carnalibus à nobis provisum fuit; ita nunc, & spiritibus animarum nexibus de Religiosis videlicet utriusque sexus Regularium Professionibus pari ratione statuere decrevimus: nimil certam normam, ac methodum tradere, quam observare debeant Judices Ecclesiastici, quoties judicis super nullitate Professionum in aliquo Ordine Regulari à Sede Apostolica approbato faciarum, coram ipsis agitari contingat, neque id quidem ad hunc finem, ut aditus intercludatur iis, qui iustis de causis hujusmodi actions intentare velint, ac postulent Professionem à se factam ex capite militaris irritam declarari; sed ut ipsi Judices rerum veritatem in specie dignoscere, sasque sententias indubius fundaments innixas proferre valent; ac ne unquam ex ignorantia factorum aliquem decernant solutum vinculum, dum is forte validum solemnum. Votorum Professione emissa, Religioso Ordini, cui nomen dedit, reipublica maneat astricis. Quia ex methodo à Nobis tradenda hunc fructum similliter obtinentur speramus, ut & rariores in posterum in Tribunalibus future sint cause super praetensa Professionum nullitate: & qui deinceps hujusmodi nullitatis declarationem in foro externo obtinuerint, & consequenter à Religione discesserint, non amplius anxii, aut male tua conscientia vivant; ac proprieat ad Nos, aut ad officium Poenitentiaria Nostræ Apostolica, ut non semel evenisse novimus, configere cogantur, occultato ut motus est, in precibus nomine, facientes sententiam super Professionis nullitate pravis artibus extortam à se fuisse decepto. Justice, vel per mendacia in facti expositione adhibita, vel per corruptos Testes, ideoque flagitantes, ut ex gratia, & dispensatione Apostolica, facultas manendi in sæculo ipsis inducatur.

Ut autem ordinare procedamus, distinguendum initio est inter Regulares illos, qui intra quinquennium à die facta Professionis de illius nullitate actionem promovent; & eos qui post clausum quinquennium reclamant.

Quod ad priores attinet, celebre est de illis decretum Sacra Tridentina Synodi sess. 25. de Regulari, &c. 19. in hac verba: Quicunque Regularis pretenderat se per vim, & metum ingressum esse Religionem, aut etiam dicat ante statum debitum professionem fuisse, aut quid simile, velutice habebit dimissum, quicunque de causa, aut etiam cum habitu discere sine licentia Superiorum: non audetur, nisi intra quinquennium tantum à die Professionis, & tunc non aliter, nisi causas, quae pretenduntur, deduxerit coram Superioro suo, & Ordinario. In quo sane decreto licet in litera Vitorum Regularium dumtaxat mentio fiat, nihilominus etiam femine Religionem professæ comprehenduntur; cum, ex regulis juris masculinum genus etiam femininum includat, ubi una eademque causa pro feminis sequitur, ac pro masculis militat. Quamvis autem Decreti verba satis clara sint, variae tamen questiones circa eorum sensum, ac vim excitare fuerunt.

Cum enim ibi sermo dumtaxat sit de Regulari Professo, qui suam Professionem nullam fuisse contendat: Quicunque Regularis pretenderat se per vim, & metum ingressum esse Religionem, &c. nihil vero expresse statuatur de ipsa Religione, cuius aliquando interest alicuius alium vel乎 professoire irritum declarari, ut si quis exempli causa competratur occultu aliquod impedimentum non revelasse, de quo interrogans fuerat, adiecta declaratio non, quod, ex forsan existente, & non patetculo ipsius admissione à Religione minime rata habenda foret, hinc dubitatum fuit, an in hujusmodi casu solus Superior Regularis sine Ordinario, procedere posset, an vero etiam in hac facti specie discutienda esset causa coram Regulari Superiori simul, & Ordinario loci. Super quo Congregatio Sanctæ Romanae Ecclesie Cardinalium ad ipsius Concilii Tridentini Interpretationem ab Apostolica Sede deputatorum constanter decrevit, causas hujusmodi super nullitate Professionis, tamen à Regulari Professo, quam à Religione intra quinquennium in Judicium deducendas, & à Superiori Regulari, & ab Ordinario loci simili cognoscendas esse.

Cum item quinquennium, intra quod admittitur reclamatio adversus Professionem, Sancta Synodus computandum voluerit à die professionis; cumque potius, atque communis causa, que pro nullitate Professionis adduci solet in metu consistat; metus autem per totum quinquennium, atque etiam ulterius, aliquando perseveret; quæsitum fuit, an ubi de meo agitur, initium quinquennii desundemus sit ab ipso die Professionis emissæ, an vero à die, quo Professus liberam reclamandi facultatem habere coepit? Eadem vero Congregatio declaravit, in utroque pariter casu concessum quinquennii tempus à die emissæ Professionis esse computandum.

Ad idem pariter quinquennium pertinet alia agitata quæsto, an scilicet predicti Ordinarius, & Superior Regularis cognoscere possint causas nullitatis Professionis etiam post ipsum quinquennium, ubi nempe Professus intra illius decursum reclamaverit, sed judicium prosequi deinde neglexerit, aut nequeriverit. Decretrum est autem ab eadem Congregatione coram prefatis Iudicibus à Concilio memoratis agendum esse causam, etiam post elapsum quinquennium, dummodo satis constet, eam intra præscriptum tempus à reclamante serio intentatam fuisse.

De ipsis autem iudicibus pro hujusmodi causarum cognitione à Sancta Synodo designatis per ea verba, coram Superioro suo, & Ordinario, complices similiiter motæ sunt quæsiones, neque majori eorumdem verborum elucidatione causam dederunt. Et primo quæsitum fuit, quisnam censendum esset Superior Regularis in casu, & ad effectum, de quo agitur, utrum scilicet Provinciae Rector, an Generalis Ordinis moderator; Congregatio autem eiusdem Concilii Interpres definitivæ esse Superiorum localium, nimilium Abbatem, vel Guardianum, sive Priorem, aut alio quocunque nomine nuncupatum Præpositum, seu Refforen-

ilius

Iam Monasteriis, aut Cenobii, in quo reclamans Professionem emitit; cum nempe, qui hujusmodi Monasteriis, aut Cenobii regimen exercet, quo tempore causa super nullitate Professionis in Judicium deducatur. Quasiitem item fuit, quisnam Monialium proprius Superior dicendus sit ad effectum judicandi una cum Ordinario eorum Professionis nullitate. Responsum fuit, quod si agatur de Monialibus, Ordinario loci immediate subiectis, tunc, quum nullus sit earum Superior, Regulari, solus Ordinarius judicialis de Professione reclamantium intra quinquennium: Si vero Moniales Regularium regimini subsint, tunc hujusmodi causa judicanda sunt ab Ordinario loci simul, & à Superiori Regulari; ab eo nimis, cui concreditum est universum Monasterii regimen, non autem à Confessaria Regulari Moniajum. Dubitatum est etiam, utrum Superior Regularis jussu cedere possit Ordinario loci, eique permettere, ut in hujusmodi causis solus præcedat, & judicet; id autem prædictis Congregatio fieri posse negavit; permisit tamen Superiori Regulari, ut si judicium assumere nolit, aut non possit, alium subrogare valeat vel Regulari, vel etiam Ecclesiasticum secularum juris Canonici peritum, qui una cum Ordinario Judicis partes exerceat. Denique quæsitum fuit, si forte Ordinarii, & Superioris Regularis judicia inter se discrepancy existerint, quodnam ex ipsis alteri prævalere debet. At in hoc casu responsum fuit, causam ipsam ad Apostolicæ Sedis judicium devulsum censeri.

Quum vero inter capita nullitatis Professionem Regulararem irritantia, unum etiam admetteret, si nempe aliquis Professionem emiserit in Cenobio ad Novitiorum institutionem minime destinato in iis tamen locis, in quibus rec. mem. Prædecessor Noster Clementis VIII. Decreta de Regularibus à se edita vix habere mandavit; si quis ex hoc capite Professionem a se factam intra quinquennium impugnare voluerit, aut eum si Religio intra idem quinquennium postulaverit aliquis Professionem ex hujusmodi capite irritam declarari; Decretum extat à fel. record. Urbano Papa VIII. altero Prædecessore Nostro justis, gravibusque de causis, ac de consilio praefacie Congregationis Concilii Tridentini Interpretis, editum die 5. Januarii 1626. incipiens: Ad occurrendum, quo statutum fuit hujusmodi causas. ad eamdem Congregationem privative pertinere. Hæc sunt potiora in genere Decreta ex regularibus postulata Congregationis excepta, quæ licet alias à Prædecessoribus Nostris Romanis Pontificibus Apostolica autoritate non semel approbatæ fuerint, & confirmata; Nostri tamen eadē presentium litterarum tenore, atque auctoritate similis, novo approbationis, & confirmationis regula haberi, ac plenaria executioni demandari præcipimus.

Quibus ita constitutis, firmataque pertinentia causarum, quæ intra quinquennium à die Professionem emissa adversus illius validitatem introducuntur; consequens est, ut & ea indicemus, quæ de ordine, ac methodo in hujusmodi judicis servanda, à Majoribus sapienter constituta sunt, tum ea proferamus, quæ Nos ipsi opportune addenda censimus, quæque pari auctoritate, ac presentium litterarum vigore perpetuis futuri temporibus servari volumus, & mandamus. Jam de ipsa hujusmodi causarum introductione notum est Decretum euodem Concilii Tridentini cit. sess. 25. cap. 19. de Regulari. Ut si quis, ante habitum sponte dimisit, nullatenus ad allegandum quacunque causam admittatur, sed ad Monasterium redire cogitat, & tangam Aposita puniat; interim vero millo privilegio sua Religiosum juvet. Ex quo sequitur Regularem postulantem judicium fieri de sua Professione nullitate, ab ipsa judicis limine repelli, nisi constet eum in Religionis sua clausris morari, & habitum Regularem resumpsisse, si ipsum ante depositur.

De probationibus vero, siq[ue] non ignoramus, apud Superiores Regulares, Ordinariosque locorum usi receptum fuisse, in re tamen momenti, judicis sua fundare in extrajudicitalibus, atque attestacionibus, quantumvis juramento firmatis, quæ ad perpetuum dicuntur; hoc tandem de castro usurpari probimus; volentes, atque districte mandantes, ut ad structuras probationes in hujusmodi causis necessarias verus, & judicialis Processus omnino conficiatur, in quo, & articuli exhibeantur ex parte illius, qui adversus Professionem agit, & interrogatoria dentur ab ea parte, quæ stat pro ipsius Professionis validitate te & testes tam super Articulos, quam justa hujusmodi interrogatoria axaminentur, utque haec forma non servata, processus ipse, & sententia dependenter ab eo prolatâ, insanabile militaris virtu correre censeatur; salva etiam dispositione juris communis quoad alia nullitatis capitâ, quæ fortè in ipsa Processus compilatione intervenierent.

Sub eadem pena militaris determinimus, atque statutum, ut in hoc judicio citari, aut audiiri debent tum Defensores Monasterii, seu Cenobi, in quo Professus voa Religiosa suscepit, tum ipsius Professi consanguinei, sive propinqui, sive ali, quibus bona sua donavit, aut cessit; uno verbo omnes, quorum interest illius Professionem sustineret; in primis autem it ceterum (si superstites fuerint) qui indicati erint tanquam auctores, & auxiliari complices metu eidem inclusi, ut Votis invitius se obstringeret. Quemadmodum vero in citata Constitutione vero, quæ incipit: Dei miseratione, decrevimus, ut in singulis Dicibus ab Ordinario deputari deberet aliquis probitate, ac doctrina commendatus, cuius officium esset in causis matrimonialibus in judicio stare pro validitate matrimonii; ita nunc omnibus, & singulis locorum Ordinariis committimus, & mandamus, ut personam aliquam similibus qualitatibus prædictam in suis respectiæ Diœcessibus eligant, cui Defensoris Professionis munus imponant; utque huic omnia demandata, injuncta, & respectiæ applicata esse censeantur quacunque Nos in prædictis litteris de matrimonio defensori statutum; Nos enim eadem omnia presentium tenore, ad hujusmodi Professionem Defensores expressè extendimus, & respectiæ applicamus, & quod istos pari modo locum habere decernimus. Id solùm peculiariter pro Defensori Professionis in presentibus stantibus, ut scilicet quid quid pro ipsius honorario, aut mercede, sive pro expensis in defensione cause occurrenti, bus eidem præstandum esse iudex prudenter arbitratus fuerit, id omne ab illis exvolvi debet, quibus à Professo renuntiata fuerunt bona in Religionis ingressu dimissa; Si vero hi non existant, aut si Professus nihil renuntiandum haberet, ipsa Religio, quatenus ex illis sit, que temporalia bona possident ad hujusmodi solutiones tenentur. Si autem nec adsint bona renuntiata, nec Ordo Regularis de quo agitur, quidnam possideat, tunc defensori Professionis satisfactum ex pecunia mulierum illius Tribunalis, in quo causa agitata fuerit, sive alterius, prout in aliis predictis litteris Nostri de matrimonio Defensori statutum.

aaa 2

Lx

Defensoris partis eadem in ulterioribus instantiis.

quo in citata

Iudem à prima sententia pro nullitate lata, semper appellare debet.

Unice sententia pro nullitate Professio prolata exequo suspenditur.

Quemadmodum denique legimus penas ibidem constitutimur aduersus eos, qui post unicam obtentam Sententiam pro priori matrimonii nullitate, sive pendente appellatione, sive ea per incuriam, aut fraudem Defensoris non interposita, nisi fuerint novas nuptias contrahere; atque decretivum nemini licet ad altera vota transire, nisi due saltene Sententiae conformes pro nullitate prioris matrimonii emanaverint; ita si quis in Ordine Regulari Professus post unicam Sententiam favore nullitatis Professio pronuntiatam, sive pendente, sive omissa culpabiliter appellatione, est clausus exire, à Religione discedere, quodque magis est, habuit Regularem abiecere presumperit; volumus, atque statuimus, omnibus eum penitus, atque Censuris à Sacris Canonibus, & à Constitutionib. Apostolicis contra Apostatas lati, atque sancris, subiacere, & obnoxium esse; decernentes pariter in hujusmodi causa de Professio nullitate, liberum Professo non esse à Religione emigrare; nisi duas saltene obtinuerint Sententias conformes, quibus ab eo emissa Professio nulla, & irrita declarata fuerit.

Et primus quidem instantie Judices super validitate Professio, que intra quinquennium judicialiter impugnantur, ut supra dictum est, Superior Regulari, simulque Ordinarii loci esse debent. Si vero eadem cause in secunda, aut ulteriori instantie sint discutendae, statuimus, inherentes antiquis quibusdam sepe dicta Congregationis Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum Decretis, qua pariter tenore præsentem approbamus, & confirmamus, ut cause hujusmodi ad eos Judices devolvantur, ad quos de jure aliae omnes cause Ecclesiastice post Sententiam Ordinarii in grada appellationis respiciunt devolvantur; ita tandem, ut hi quoque Judices, sicuti Ordinarius in prima instantia una cum Superiori Regulari processerit, sic, & ipsi procedere, & judicare debeat una cum Superiori Regulari, non quidem illius Monasterii in quo reclamans professus est, sed alterius Monasterii ejusdem Ordinis in eorum Civitate, aut Diocesi existentes, vel eo non extante, cum Superiori vicinioris Monasterii ejusdem pariter Ordinis, seu cum alia persona Ecclesiastica, cui juxta praemissa, Superior ille, ad quem pertinet, suas vices ad hunc effectum delegaverit. Si autem hujusmodi cause in secunda, aut ultrae ori instantie ad Sedem Apostolicam devolvantur, & à praedicta Congregatione Concili, sive ab altera super consultationibus Episcoporum, & Regularenum, aut denique ab Auditorio Rota, ut respectivè assulet, discutiendae fuerint; nullus erit locus ad judicandum Superiori Regulari, qui neque unac per ferendam Sententiam admittatur, quam ab eadem Congregatione Concili juxta relatum superioris Urbanii Praedecessoris exaudita fuerit, etiam intra quinquennium, validitas Professio ex capite impugnata, quod facta fuisse asseratur. In Monasterio, aut Cenobio Religionis Tyronibus instituendis minime addicio.

Hactenus de Premissa locum, habent etiam in Tribunalis Rever. Cardinalis Vicarii Urbis.

Post quinquennium omnis instantia aduersus Professio, olim rejetta.

Professio per vim, & metum facta determinetur, atque probari vellet, hujusmodi vim, & metum tota quinquenni tempore permanisse. Verba Decreti die 5. Martii anni 1598. editi, que habentur Decretorum Congregationis Concilii Tomo 9. fol. 55. haec sunt Gregorius XIII. ex Sententia Congregationis Concilii declaravit, eos, qui per vim, & metum se Religiosum professor pretenderent, nisi intra quinquennium reclamaverint, eo elapsio, non esse audiendos, tametsi allegarent, vim, & metum semper durasse.

Inductum postea remedium restitutio in integrum.

Aula Apostolica Sede concedendum.

contraria consuetudine etiam immemorabili, aut quolibet asserto privilegio; ut patet ex compluribus in eamdeem Sententiam.

Eius concessio tamens Judicibus

Ponitibus jure concedendi Ordinariis, & Superioribus localibus in quibusdam peculiaribus

Lata demum sententia à Superiori Regulari, & ab Ordinario loci, si ea pro validitate Professio pronuntiata fuerit, neque Professus appellationem interponat, causam finitam esse non dubitator. Si vero Professus ad Judicem secundæ instantie appellaverit, vel etiam ulterius eadem causa retrandala fuerit in omnibus hisce Judicis; volumus simili ter Defensorum Professio ex Officio deputatum intervenire, eodem pro rorsus modo, Constitutione decrevimus, Defensorum matrimonii, in secunda, & ulteriori instantia, judicio semper adesse. Ac sicut præterea statuimus hujusmodi Defensoris partes esse à Sententia Judicis primæ instantie pro matrimonio nullitate late ad ulteriori instantie Judicem provocare; & formam præsequendi judicium in ulterioribus hujusmodi instantiis præscriptum; ita porrò volumus, ut Defensor Professio à Sententia in prima instantie pro nullitate Professio edita appellare omnino debeat; atque in secunda, seu ulteriori hujusmodi causarum revisione, eadem omnia volumus observari, quæ pro causis matrimonialibus in eadem Constitutione mandavimus.

Quemadmodum denique legimus penas ibidem constitutimur aduersus eos, qui post unicam obtentam Sententiam pro priori matrimonii nullitate, sive pendente appellatione, sive ea per incuriam, aut fraudem Defensoris non interposita, nisi fuerint novas nuptias contrahere; atque decretivum nemini licet ad altera vota transire, nisi due saltene Sententiae conformes pro nullitate prioris matrimonii emanaverint; ita si quis in Ordine Regulari Professus post unicam Sententiam favore nullitatis Professio pronuntiatam, sive pendente, sive omissa culpabiliter appellatione, est clausus exire, à Religione discedere, quodque magis est, habuit Regularem abiecere presumperit; volumus, atque statuimus, omnibus eum penitus, atque Censuris à Sacris Canonibus, & à Constitutionib. Apostolicis contra Apostatas lati, atque sancris, subiacere, & obnoxium esse; decernentes pariter in hujusmodi causa de Professio nullitate, liberum Professo non esse à Religione emigrare; nisi duas saltene obtinuerint Sententias conformes, quibus ab eo emissa Professio nulla, & irrita declarata fuerit.

Et primus quidem instantie Judices super validitate Professio, que intra quinquennium judicialiter impugnantur, ut supra dictum est, Superior Regulari, simulque Ordinarii loci esse debent. Si vero eadem cause in secunda, aut ulteriori instantie sint discutendae, statuimus, inherentes antiquis quibusdam sepe dicta Congregationis Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum Decretis, qua pariter tenore præsentem approbamus, & confirmamus, ut cause hujusmodi ad eos Judices devolvantur, ad quos de jure aliae omnes cause Ecclesiastice post Sententiam Ordinarii in grada appellationis respiciunt devolvantur; ita tandem, ut hi quoque Judices, sicuti Ordinarius in prima instantia una cum Superiori Regulari processerit, sic, & ipsi procedere, & judicare debeat una cum Superiori Regulari, non quidem illius Monasterii in quo reclamans professus est, sed alterius Monasterii ejusdem Ordinis in eorum Civitate, aut Diocesi existentes, vel eo non extante, cum Superiori vicinioris Monasterii ejusdem pariter Ordinis, seu cum alia persona Ecclesiastica, cui juxta praemissa, Superior ille, ad quem pertinet, suas vices ad hunc effectum delegaverit. Si autem hujusmodi cause in secunda, aut ultrae ori instantie ad Sedem Apostolicam devolvantur, & à praedicta Congregatione Concili, sive ab altera super consultationibus Episcoporum, & Regularenum, aut denique ab Auditorio Rota, ut respectivè assulet, discutiendae fuerint; nullus erit locus ad judicandum Superiori Regulari, qui neque unac per ferendam Sententiam admittatur, quam ab eadem Congregatione Concili juxta relatum superioris Urbanii Praedecessoris exaudita fuerit, etiam intra quinquennium, validitas Professio ex capite impugnata, quod facta fuisse asseratur. In Monasterio, aut Cenobio Religionis Tyronibus instituendis minime addicio.

Hactenus de Premissa locum, habent etiam in Tribunalis Rever. Cardinalis Vicarii Urbis.

Post quinquennium omnis instantia aduersus Professio, olim rejetta.

Professio per vim, & metum facta determinetur, atque probari vellet, hujusmodi vim, & metum tota quinquenni tempore permanisse. Verba Decreti die 5. Martii anni 1598. editi, que habentur Decretorum Congregationis Concilii Tomo 9. fol. 55. haec sunt Gregorius XIII. ex Sententia Congregationis Concilii declaravit, eos, qui per vim, & metum se Religiosum professor pretenderent, nisi intra quinquennium reclamaverint, eo elapsio, non esse audiendos, tametsi allegarent, vim, & metum semper durasse.

Inductum postea remedium restitutio in integrum.

Aula Apostolica Sede concedendum.

contraria consuetudine etiam immemorabili, aut quolibet asserto privilegio; ut patet ex compluribus in eamdeem Sententiam.

Eius concessio tamens Judicibus

Ponitibus jure concedendi Ordinariis, & Superioribus localibus in quibusdam peculiaribus

inferioribus ali quando delegata.

Antiqua Praxis congedendi restituções in integrum.

dici instructione deinceps à Superiori Regulari, & ab Ordinario loci legitimus conficiebatur Processus, atque Sententia super validitate, aut nullitate ferebatur. Que sanè methodus si hoc etiam tempore in uso eset, oportet.

Ea nunc non concedit nisi prædicto Processu, & examine causa.

Sententia Judicium Ordinariorum plerique conformes sunt iudicio super restitutio in integrum.

sine dubitatione procedunt.

Accuratum situm, non modo non immutare intendimus, verum etiam approbatione nostra singulis, ad quos pertinet,

Defensor professionis assistere debet cum confessione Processus, idem sub pena nullitatis actuum injungatur, ut in omnibus procedere debeat cum intervenerit Defensor Professio; ad quem nimur pertinere interrogatoria dare, juxta quæ examinari debeat testes, aliaque ad officium sibi imponitum pertinencia diligenterne præstare. Item volumus, ut in ipsa propositione dubius super concessionem restitutio in integrum, tam in prefatis Cardinalium Congregationibus Concilii Tridentini interpretationi, & Episcoporum, ac Regularium consultationibus præpositis, quam simili nullitas ponat, Defensor Professio, ab eo qui Tribunalis caput est deputatus, expensis eorum, de quibus supra, semper & in omnibus actibus in iudicio state debeat; neque solum in prima hujusmodi dubia propositione, sed etiam in ulterioribus, quatenus reclamans in prima reductio ad novam audientiam admittatur. Denique, ut pro fruendo beneficiis restitutio in integrum, unica favorabilis resolutio nequaquam sufficit, nisi ea per secundam conformem, iteratio causa examine, auditoque semper Defensor Professio consenserit, quædam modum in altera Constitutione Nostra presentis initio allegata de causa super nullitate matrimonii constitutimus; Nos enim presentem tenore decernimus, ac sub penis adversus Apostatas sanctius districte prohibemus, ne quis sub clypeo unica resolutionis pro concessione resolutio in integrum obtinet, & Religiosi clausis migrare, multaque minus habitu regulari deponeat auctor, seu presumat: quia ad prædictas penas declinando, & altera resolutio sub restitutio in integrum priori consentanea, & Sententia super nullitate Professio à Superiori Regulari, & ab Ordinario ferenda expæctari omnino debeat; nec nisi per hujusmodi Sententiam à prædictis Judicibus, præviis dubiis pro concessione restitutio in integrum legitimè latam, iudicium absolutum certi queat.

Præmissorum observatione injungitur omnibus, quæ quoque pertinet.

Ac Superioribus Regularibus observantia Conveniunt, Constitutionis, & Regularium.

novitatus expleverint, que à Constitutionib. Ordinis statuta est, sive illi, qui licet annum versus lapsus quinquenni.

De quibus tamen iudicium facere ad Apostolicam Sedem semper privativè pertinet, si

vix ex parte Professi, sive ex parte Religionis instantia hujusmodi proponerent, ac licet ipsa reclamatio ob impedimentum per totum quinquennium perseverans dilata fuisse dicere.

Hoc enim remedium restitutio in integrum, extraordinarium in jure vocatur, cuius

concedendi facultas, iudicibus inferioribus competere nequit, non obstante quacunque

contraria consuetudine etiam immemorabili, aut quolibet asserto privilegio; ut patet ex compluribus in eamdeem Sententiam.

Decretus ejusdem Congregationis Concilii Tridentini Interpretis, que recensita fuerint in Do-

croto edito die 24. Septembris anni 1740. in causa Sicula restitutio in integrum, quod à nobismetispi die 28.

ejusdem mensis, & anni approbatum, & confirmatum fuit, quodque iterum præsentium

tenore approbatum, & confirmatum; reservato Nobis & Successoribus Nostris Romanis

Pontificibus jure concedendi Ordinariis, & Superioribus localibus in quibusdam peculiari-

bus

bus casibus facultatem etiam causas restitutions in integrum, ac super ipsis prouuntandi, antequam ad Sententiam ferendam super Professio validitate, aut nullitate deveniant; ut non semel ex Apostolicæ Sedis dispensatione factum fuisse non ignoramus.

Hujus autem judicii methodus diversa quandam fuit ab ea, que in praesenti obseratur. Antiquis enim temporibus, visa probabilitate ratione, seu fumo, ut ajunt, causarum restitu-

tions in integrum, ea ab Apostolica Sede concedebar, nimis facetas indulgeret reclamantibus adversus Professionem, ut licet elapsus esset quinquennium, nihilominus de illis nullitate coram Judicibus compertibus actionem promovere possent; pro cuius ju-

dici instructione deinceps à Superiori Regulari, & ab Ordinario loci legitimus conficiebatur Processus, atque Sententia super validitate, aut nullitate ferebatur. Que sanè methodus si hoc etiam tempore in uso eset, oportet.

Nos eorum præcipue, que ad hujusmodi iudicium consequentia sunt rationem habere; ac pro videre, ne unius tantum Sententia vigore Professio Regularis dissoluerentur. Sed alius

hodierno tempore est ordo, qui in prefatis Congregationibus seu Tribunalibus, pro conce-

denda restitutio in integrum aduersus lapsus quinquenni observatur; nam priusquam su-

sum conficiant, eoque demin transmissio, proponit dubium super concessionem restitutio-

nes esset super ipsa validitate, aut nullitate Professio. Si autem petita in integrum restitutio

concedatur, tunc Ordinario, & Superiori locali committitur, ut Sententiam proferant su-

per controversionem Professionis validitate. Sed quamvis in hujusmodi commissionibus plena ip-

sus reprobatur facultas judicandi sive pro validitate, sive pro nullitate Professio, prout ipsi sum justum visum fuerit, usu tamem compertum est, quod, quum idem sat noverint quam

diligent, & gravi iudicio apud Sedem Apostolicam discussæ fuerint cause, propter quas resti-

tutio in integrum concessa fuit; viso dumtaxat hujusmodi concessionis scripto, nec ult-

terius instituto examine, ad ferendam pro nullitate Professio Sententiam ut plurimum

sine dubitatione procedunt.

Accuratum situm, non modo non immutare intendimus, verum etiam approbatione nostra singulis, ad quos pertinet,

Defensor professionis assistere debet cum confessione Processus, idem sub pena nullitatis actuum injungatur, ut in omnibus procedere debeat cum intervenerit Defensor Professio; ad quem nimur pertinere interrogatoria dare, juxta quæ examinari debeat testes, aliaque ad officium sibi imponitum pertinencia diligenterne præstare. Item volumus, ut in ipsa propositione dubius super

concessionem restitutio in integrum, tam in prefatis Cardinalium Congregationibus Concilii Tridentini interpretationi, & Episcoporum, ac Regularium consultationibus præpositis,

qui simili nullitas ponat, Defensor Professio, ab eo qui Tribunalis caput est deputatus, ex-

pensis eorum, de quibus supra, semper & in omnibus actibus in iudicio state debeat; neque solum in prima hujusmodi dubia propositione, sed etiam in ulterioribus, quatenus reclamans in prima reductio ad novam audientiam admittatur. Denique, ut pro fruendo benefi-

cio restitutio in integrum altera causa examine, auditoque semper Defensor Professio consi-

derat firmata; quædam modum in altera Constitutione Nostra presentis initio allegata de causa

super nullitate matrimonii constitutimus; Nos enim presentem tenore decernimus, ac sub penis adversus Apostatas sanctius districte prohibemus, ne quis sub clypeo unica resolutionis pro concessione restitutio in integrum legitime latam, iudicium absolutum cer-

ter queat.

Quæ omnia si ita observabuntur, ut à nobis constituta sunt utque omnibus ad quos

pertinet, ac pertinente in posterum sedulè observanda, & implenda à Nobis præscribitur,

& enīe incalcentur; profecto non dubitamus, quia multo rariora in posterum futura

sunt instantia, & contentiones eorum, qui vel intra quinquennium à die Professio emis-

sa, vel etiam ex elapo, suspectum Religiosæ vita institutum relinquere admittantur. Ad hoc

autem certius obtinendum magnope contulerit, si à Superioribus quoque Regularium Ordi-

nibus in novitiorum admissionibus ea observabuntur, que & in eorum Constitutionibus,

& in Decretis fel. record. Clementis Papæ VIII. Predecessoris Nostri statuta, sunt, que

que omnia ab ipsi plenissime observari, & impleri, Nos pariter ipsi præcipimus, ac ju-

tem, cum etiam si ipsi minus facile consensum sum præbeant, ut admittantur ad Pro-

fessionem Tyrone, sive qui etiam quidem à Concilio præscriptam compleverint, at non ad

eum pertingerent, que à Constitutionib. Ordinis statuta est, sive illi, qui licet annum

versus lapsus quinquenni.

Utrius Religio-
nis, & Profes-
sionis defensio-
nem non dife-
runt.

probari potest, quod tamē apud plerosque invaluisse constat, ut scilicet reclamantibus adversus Professionem sive intra quinquennium, sive post eius decursum, Superiores ipsi contradicentes sese non exhibant, aut etiam aperte suffragentur; ex falso nimis opinione, quod Religiosorum virorum societate indignus censencius sit, quicunque ab ea discedere exoptat; quodque ex inutili Monacho, utilis fortasse Clericus Secularis existere possit. Numquam enim fictum est justitiae deserere aut prodere, qua jubet omni ratione sustineri acutum adeo solemnum, & natura sua irrevocabilem, in quo perficendo, una cum Professo, ipsa quoque Religioni intervenit.

Episcopi proce-
dant contra inse-
rentes, vim, &
metum.

Ad predictum finem præterea quam maximè proderit, si & Ecclesiastici Præsules, & Judices debitis Officii sui partes explore non prætermitent. Ecclesiarii quidem Præsules si anathematis subjectos declarabunt omnes, & singulos cuiuscumque qualitatibus, conditionibus, & dignitatis fuerint, qui Virgines, aut Viduas, seu alias quascumque mulieres invitas, præterquam in casibus in iure expressis, coegerint ad ingrediemur Monasterium, vel ad suscipiendum habitum cuiuscumque Religiosi, vel ad emitendam Professionem; iuxta Sanctionem Sacrae Tridentinæ Synodi sez. 25. c. 18. de Regul. ubi etiam pares censuræ statuimus adversus eos, qui in hujusmodi factis consilium, auxilium, vel favorem dederint; ac si omnes similliter, quotquot ausi fuerint compellere viros ad ingrediemur Religionem, & ad vota profienda, justis, gravibusque penis sufficient. Judices vero, si falso ante omnia deposito præjudicio, quo nonnulli arbitrariuntur, lassissimam viam quodam fieri potest, aperiendam esse iis, qui inde migrare cupiunt, ubi in vivo animo commorantur, ad exactam testimonia lanceam expedient, & numerum, & qualitatem testium, qui ad comprobandum nullitatem Professionis inducuntur, & vim maiorem a minori, metum, a minori, metum circumstantias sedulò animadventer, quem in hoc toto rerum genere ab Auctoribus considerant solent.

Judices omnia exponant ad normam juris.

Etiam pateretur, ut si falso ante omnia deposito præjudicio, quo nonnulli arbitrariuntur, lassissimam viam quodam fieri potest, aperiendam esse iis, qui inde migrare cupiunt, ubi in vivo animo commorantur, ad exactam testimonia lanceam expedient, & numerum, & qualitatem testium, qui ad comprobandum nullitatem Professionis inducuntur, & vim maiorem a minori, metum circumstantias sedulò animadventer, quem in hoc toto rerum genere ab Auctoribus considerant solent.

De variis ques-
tionibus in hac
materia occuren-
tibus examenin-
tur.

Itaque prædictis omnibus, & singulis gravissimè denuntiamus, distingue præcipuum, ut in cunctis quæ ad eorum officia pertinent, à justitiae tramite, & à præscriptis sibi legibus ne minimum quidem discendant; ac meminerint omnium, quæcumque gessent severissimam sibi rationem, tum apud Divinum Judicem, tum apud homines reddendam fore. Nos vero, si Deo placuerit valetudinem Nobis cum vita servare, non parum opera conferre intendimus, quo planius, atque facilius de causis hujus generis ab ipsi in posterum judicari valeat. Si quidem Nobis propositum est cum consilio electorum virorum in Theologica, & Canonica facultate præstans, nonnullas questiones accurate examinare, ac dirimere, quæ variis scriptorum opinionibus jactant, & variis species inducent, juxta diversum occurrentium casum circumstantias anticipes: atque solicitos detinere solent judicantium animos; ut Nobis impeditur in minoribus olim constitutis non semel eveniente meminimus, quom pro munere Secretarii præfate Congregationis Cardinalium Conc. Trid. Interprium, hujusmodi causas ad regulam juris erigendas pte manus habemus. Ejusmodi sunt exempli causa questiones: Utrum Professio quavis initio nulla fuerit, per subsequentes tamen actus conveideatur quinam sint actus ex quibus hujusmodi convalidatio, seu ratificatio inducatur; & quid momenti habeat ad hunc effectum susceptio Sacrorum Ordinum ad titulum Religiose paupertatis. Præterea si quis forte ante legitimam æratem ignorans Professionem, emiserit, & in ignorantia per plures annos in Religione permanserit, seque validè Professum existimat, ea omnia, quæ Professorum sunt unā cum sociis præsterit, an hic deinde intelligens qua statutæ vota emiserit, non obstantibus actibus veri Professi à se gestis, adhuc præfate ignorantia præsidio, actionem habeat ad reclamandum adversus Professionem à se factam; an vero talis ignorantia nihil eidem suffragetur, quo minus Professionem initio nullam per subsequentes actus ratam habuisse censeatur. Item an Professus, qui in professionis actu impedimentum aliquod, sive defectum observavit, de quo interrogatus fuit, addita declaratione ad formam Constitutionum, quod scilicet Religio ipsum cum hujusmodi defectu, aut impedimento forsitan occultato admittere non intendebat; & inquit, talis Professus, qui Religio dolum struit, ejusmodi communis ex propria fraude desumere possit, ut validitatem sue Professio ex eo capite impugnare valeat. Denique, an ullam vim habere debet in foro externo ad suadendum. Judici nullitatem Professionis, quod reclamantes Professi asserte sapè non dubitant, se in proferendo Religiosis votis, mentem servasse alienam à proposito se obligandi. Hac omnia aliaque similia in hujusmodi judicis frequenter occurrencent, & in utramque parte haec disputemus, tum nostro tum aliorum, quos ut supra diximus, in consilium advocati sumus, diligenter studio, Deo adjuvante, explanare deliberavimus.

Claustrum pro-
perpetua presen-
tatione literarum
firmitate, & ob-
servantia.

Interim presentes literas, cum omnibus, & singulis in ipsis decretis, atque statutis firmas, validas, & efficaces existere, ac perpetuo fore, suosque plenarios, & integros efficiunt sortiri, & obtinere, ac ab illis, ad quos speciat, & pro tempore quandocumque speciabim in omnibus, & per omnia plenissime, & inviolabiliter observari volumus, & decernimus. Sicque, & non alter per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam cauṣarum Palatii Apostolici Auditores, prædictasque S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, & S. Sedis Nuntios, aliosque quoscumque preminentes, auctoritate, & potestate fungentes, & functuros, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis alter judicandi, & interpretandi facultate, ubique indicari, & definiti debere; ac nullum, irritum, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non obstantib, tam causam forsan ad hunc diem introductarum pendentia, quas quidem causas in quibuscumque statibus, & terminis de praesenti reperiantur, juxta superioris præscripta omnino tractari, judicari, & definiri debere expressè determinimus; quam Nostra, & Cancellaria Apostolica regula de jure questo non tollendo, aliusque Apostolicis, ac in universalibus, Provincialibus, & Synodalibus Concilii editis, generalibus, vel specialibus Constitutionibus & Ordinationibus, Decretis quoque, & resolutionibus à prefatis Cardinalium Congregationibus, sive ab Auditorio Rotae prædicto, aut aliis quibuscumque Judicibus, & Tribunalibus alias forsan, & aliter facili, condit, & emanatis; necnon quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alla roboretur. Statutis, Privilegiis, Exemptionibus, & Indultis, etiam in corpore juris clausis, aut litteris Apostolicis, quibusvis Personis, Collegiis, Loci, Ordinibus etiam Militaribus, Congregationibus, Societatis, & Instituti, etiam Societatis Jesu, & S. Jo. Jerosolymitani, aliusque quibuslibet specifica, & individuæ mentione dignis, etiam sub quibuscumque verborum tenoribus, & formis, & cum quibusvis etiam clausulis, & Decretis, etiam sub quibuscumque verborum tenoribus, & formis, & cum quibusvis etiam clausulis, & Decretis, etiam derogatoriarum derogatoriis, & irritantibus, in genere, vel in specie, etiam mo-

tu simili, & de Apostolicz posttestis plenitudine, seu consistorialiter, ac alias quomodolibet in contrarium præmissorum concessis, ac plurimi confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus speciali, specifica, & individua mentio, seu quævis alia expressio ad id servanda fore, illorum tenores, formas, causas, & occasiones præsentibus pari plene, & sufficienter expressi, & exactissime servatis, & specificatis respectivè habentes, illis alias in suo labore permanans, hoc vice dumtaxat, & ad præmissorum effectum plenissimè, & amplissimè, Motu pari derogamus, & derrogatum esse volumus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Publicationi
præsentis Con-
sistitatis in Ur-
be tributur, vis
personalis ini-
mentationis omni-
bus facta.

Volumus insuper, & eadem auctoritate prædicta mandamus, ut eadem presentes, & in eis contenta quæcumque ad omnium notitiam, facilius deducantur, nec quisquam de eis ignorantiā pretenderet, ipsas presentes, seu eum transumpta, ad valvas Ecclesiæ Sancti Joannis in Laterano, & Basilicae Principis Apostolorum de Urbe, necnon Cancelleria Apostolica, Curiaæ Generals Innocentianæ in Monte Cistitorio, & in Aci Campi Flora, per aliquem ex Cursoribus nostris, ut moris est, publicari, & affigi, sive publicata, & affixa, omnes, & singulos quos concernunt, seu concernent in futurum perinde affectare, & articare, ac si unicuique illorum personaliter intimate, & notificate fuissent.

Utique earundem præsentium transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu aliquo Notarii publicè subscriptis, ac Sigillo personæ in Ecclesiastica Dignitate constituta invenient, eadem prorsus fides, tam in iudicio, quam extra illud, ubique locorum habebatur, quæ ipsi præsentibus haberetur, si fore exhibeatur, vel ostense.

Nulli ergo omnino hominum licet paginam hanc Nostrarum confirmationis, approbationis, voluntatis, mandatorum, statutorum, decretorum, & declarationum intrinsecere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc tentare præsumperit, indignationem Omnipotenti Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursum.

Datum Rome apud S. Mariam Majorem anno Incarnationis Domini 1743. quarto no-

1. Martii
1743.

J. Datarius
VISA de Curia
J. C. Boschi.

Loco & Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

Anno ad Nativitatem Domini Nostri IESU-CHRISTI 1748. Indictione 11. die vero 17. Martii, Pontificatus antem SS. in Christo Patris, & Domini Nostri D. BENEDICTI, Divina Providentia Papæ XIV. anno octavo, supradicta Constitutio affixa, & publicata fuit ad valvas Basilice Lateranensis, & Principi Apostolorum, & Cancellaria Apostolica, Curiaæ Generals in Monte Cistitorio, & in Aci Campi Flora, ac in aliis solitis locis, & consuetis Urbis per me Franciscum Romolatum Apostolicum Cursorum.

Horatius Magnani Mag. Curr.

X A M E N IV.

De Juramento 2. 2. quest. 89. per 10. art. de Perju-
rio, quest. 89. per 4. art. De Mendacio, q. 100.
per 4. art. De Sacrifilio, quest. 99.
per 4. art. De Maledictione,
q. 76. per 4. art.

HEC omnia contrahio in unum Examen propter connexionem, quam inter se habent, & explicabuntur suo ordine.

Juramentum, Perjurium.

QUERO 1. Quid, cuius virtutis actus, & quo-
plex, ac quanto obligationis est juramentum? Et
quid est perjurium?

XLI. Resp. 1. Formula jurandi dubia (de quibus Theologi inter se certant, an sint vero tales) sunt: Deus sit, Deus vides, vel audit, me verum dicere; Dico hoc coram Deo; In animo meo; In conscientia mea, In fide honesti viri, vel Christiani. Verum in his distinguendum est. 1. Vim juramentum habent in illis locis, ubi moris est sic jure, non apud alios. 2. Vim juramentum habent, si proferantur cum intentione juriandi. 3. Si proferantur per modum invocationis; securis si tantum per modum enuntiationis.

Resp. 2. De essentia juramentorum non est, ut fiat

verbis propriis dictis, cum mutus jurare possit per natus;

& in quibusdam locis moris sit ut mares ju-

rent, etiam coram Judge, per tactum sui pectoris,

vel erexit duobus superioribus digitis; & feminæ ma-

num dextram imponendo sinistræ manu illa: immo po-

test fieri juramentum absque ullo sensibili signo, men-

taliter Deum testem invocando.

Resp. 3. De essentia juramentorum non est, ut fiat

verbis propriis dictis, cum mutus jurare possit per natus;

& in quibusdam locis moris sit ut mares ju-

rent, etiam coram Judge, per tactum sui pectoris,

vel erexit duobus superioribus digitis; & feminæ ma-

num dextram imponendo sinistræ manu illa: immo po-

test fieri juramentum absque ullo sensibili signo, men-

taliter Deum testem invocando.

Resp. 4. De essentia juramentorum non est, ut fiat

verbis propriis dictis, cum mutus jurare possit per natus;

& in quibusdam locis moris sit ut mares ju-

rent, etiam coram Judge, per tactum sui pectoris,

vel erexit duobus superioribus digitis; & feminæ ma-

num dextram imponendo sinistræ manu illa: immo po-

test fieri juramentum absque ullo sensibili signo, men-

taliter Deum testem invocando.

Resp. 5. Juramentum, debitis conditionibus R. 6.

assignandis vestimentis, non solum est licitum, sed

actus virtutis Latria, seu Religionis.

Ratio 1. partis datur à S. Tb. art. 2. in c. dicen-

te: „ Juramentum secundum se est licitum, & ho-

nestum, quod patet ex origine, & fine. Ex origi-

ne, ne quidem, quia est introductum ex fide, quia ho-

mines credunt Deum habere infallibilem veritatem,

& universalem omnium cognitionem, & provisio-

nem. Ex fine autem, quia juramentum inducit

ad